

Siedma nedel'a cez rok C

23. február 2025

Lk 6, 27 - 38

Milé sestry a bratia v Kristovi

Dnešné evanjelium predstavuje pre mnohých kresťanov problém. Všetci túžime po šťastnom živote, po pokoji, harmónii. Ale šťastie a spokojnosť nenachádzame izolovane sami v sebe (leďa ak v kláštore), ale hľadáme ho cez druhých ľudí. Ale práve tu narážame na rozdielne chápanie tých druhých, na rich ozdielny prístup k životu daný inými skúsenosťami. Jeden môj známy spomína, ako sa vždy teší na dovolenku so svojim kamarátom - radi cestujú autom po Európe. Ale vždy, ešte skôr ako prekročia hranice Slovenska, sa prvýkrát pohádajú. A pritom odchádzajú s úmyslom, že tentokrát to už musí dopadnúť lepšie.

Vychádzať s inými nebýva jednoduché. Každý z nás pozná situáciu, keď sa stretne s novými ľuďmi, prideme do nového spoločenstva. Vtedy chceme byť všetci ústretoví, chápací, taktní. A nie je to len pretváрка, zvyčajne sa o to aj úprimne snažíme. Ale je to akoby niečo, čo na seba naložíme zvonka. Po určitom čase toto prvotné ústretové nastavenie prestane fungovať. Začínajú sa prejavovať rozdiely. A vždy znovu potom stojíme pred otázkou čo spraviť ďalej, ako sa posunúť ďalej.

Ak počúvame Ježišove rady z tzv. pol'nej reči na nížine, máme pocit, že dáva liek na podobné situácie. Ale nie sú to technické rady, ktoré máme doslovne realizovať, nie je to žiaden konkrétny návod. Skôr by sme tieto radikálne formulované požiadavky mali počúvať medzi riadkami. Nie chápať ich ako praktické rady.

Tieto rady - podobne ako blahoslavenstvá, spojené s výstrahou beda - sa nachádzajú na hlbšej úrovni ako naša dobrá vôľa. Ježiš nám tu naznačuje niečo, čo sa nachádza mimo dosahu nášho pohľadu, mimo dosahu našich rúk. Ježiš naznačuje, že naša túžba po šťastí, po naplnení má svoj cieľ trochu ďalej - skrýva sa za horizontom tajomstva. Mimovoľne to prezrádza aj Ježišov slovník. „Ak ti niekto zoberie kabát, daj mu aj košeľu, ak ťa niekto udrie po líci, nastav mu aj druhé.“ Aj my hovoríme, že košeľa je bližšia ako kabát. Košeľa naozaj predstavuje vrstvu, ktorá je bližšia našej bytosti ako vonkajší zvrchník, kabát, plášť. Byť zbitý zo všetkých strán bolí viac, ako len jedno zaucho. Darovať niekomu niečo zo seba vyžaduje oveľa viac, ako mu len požičať nejakú vec. A skutočná láska začína tam, kde prestávame počítať. V tomto všetkom paradoxne na jednej strane niečo strácame - zriekame sa niečoho, ale na druhej strane môžeme získať oveľa viac. Môžeme sa priblížiť svojej túžbe po ozajstnom naplnení, po skutočnom šťastí. Pretože naplnenie našich túžob je paradoxne naozaj hlbšie ako ich pvoplánové dosiahnutie.

Ako to ale dosiahnuť? Veď taký prístup očividne od nás žiada zrieknuť sa niečoho zo svojej prirodzenosti. (Tak ako v Písme čítame, že Ježiš sa zriekol svojej božskej prirodzenosti a stal sa podobný nám vo všetkom, prijal prirodzenosť sluhu) Ježiš aj nám dal príklad, že pohnúť sa v živote ďalej niekedy od nás vyžaduje aj určitý pád, zrieknutie sa niečoho. To nebýva ľahké. Ale na druhej strane tí, ktorí sa držia len toho čo je, ktorí nechcú pustiť z ruky to, čo už majú vo svojej moci, nakoniec sami doplatia na svoju snahu po istote. Zostanú trčať na jednom mieste.

A ako je to s láskou k nenávideným? Skúsme sa spýtať, čo to nie je to len podvedomé naznačenie nášho vlastného tieňa, ktorý skrývame pred tými druhými - často tak, že svoje vlastné nedostatky projektujeme do iných? Vtedy priznanie sa k svojmu vlastnému tieňu, k svojim vlastným

nedokonalostiam je prvým krokom na ceste k našej vlastnej náprave. Ak naopak budeme milovať len tých, čo nám dobre robia, čo zvláštne tým urobíme? Kam sa v živote posunieme? Opätovaním nenávisťi len presunieme svoj vlastný tieň, svoje vlastné nedokonalosti na niekoho iného.

Láska by mala naopak v našom živote prinášať ovocie dobra. Áno, v prvej polovici života sa zvyčajne učíme zachovávať určité pravidlá, učíme sa konať podľa nich. Ale potom od nás život vyžaduje aj niečo viac, ako je len lpenie na pravidlách. Bez toho viac, bez toho otvorenia sa voči tomu, čo na nedá uvidieť, čo v istom zmysle zostáva tajomstvom, bez toho aby sme sa naučili v živote aj vzdávať sa niečoho, bez toho sa neposunieme v živote ďalej, bez toho končíme ako ufrľaní starci.

A podobné platí aj pre spoločnosť, aj tu nás život vyzýva niekam ďalej. Od spoločenských zmien v roku 1989 uplynulo 35 rokov - prekvapuje ma, že sme sa za tú dobu veľmi neposunuli. Napríklad za 20 rokov prvej republiky medzi 1918 a 1938 sa Slovensko posunulo oveľa viac. A to sme tvorili spoločný štát s Čechmi, ktorí nás podľa niektorých vraj stále vykorisťovali. Príčina našej stagnácie je aj v tom, že za posledných 35 rokov sme radšej počúvali politikov, orientovaných dozadu - ktorí nás učili stále šomrať, stále sa ľutovať. Vyrástla tu pomaly už druhá generácia ušomraných dôchodcov. Bolo by vtedy bývalo naivné očakávať, že z roka na rok budeme mať zrazu všetko, ale bez snahy prijať túto skutočnosť, bez ochoty sa v niečom v živote aj zrieknuť, sa náš život neposunie dopredu.

Nie všetko v živote je v dosahu nášho pohľadu, v dosahu našich rúk. Ježiš nás ale učí vidieť aj poza tieto hranice. Učí nás, aby sme to dôležité nestratili. Učí nás byť bohatými práve vo chvíli domnelej straty. Prosme, aby sme vedeli kráčať spolu s ním.